

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
школи І-ІІІ ступенів № 309
Дарницького району м. Києва
_____ О.О. Тимошенко
30 серпня 2023 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 309
Дарницького району міста Києва
для 1-А класу
НА 2023-2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Схвалено
на засіданні
педагогічної ради
(протокол №__
від 30 серпня 2023)

Освітня програма школи I-III ступенів № 309 Дарницького району м. Києва розроблена на виконання Закону України «Про освіту», ст.15 Закону України «Про загальну середню освіту» та Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 року № 688, освітньої програми початкової освіти під керівництвом А. Д. Цимбалару для 1-4 класів, апробовано й експериментально перевірено в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016), державних санітарних правил і норм.

При цьому використані такі варіанти навчального плану:

№ додатку	Класи	Примітка	Варіант Типових навчальних планів, затверджених МОН України
№ 1	1-А	З українською мовою навчання	Освітня програма початкової освіти під керівництвом А. Д. Цимбалару для 1-4 класів, апробовано й експериментально перевірено в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016).

Відповідно до визначених у Державному стандарті цілей початкової освіти, Програму розроблено з метою нормативного забезпечення гармонійного розвитку та виховання особистості дитини для застосування набутого досвіду в навчальних і життєвих ситуаціях та закладання основ її особистісного зростання на наступному рівні освіти.

Відповідно до мети визначено стратегічні завдання, на виконання яких спрямовано Програму:

- становлення особистості дитини, її духовний, психічний, соціальний, фізичний розвиток, розвиток пізнавальних здібностей;
- морально-етичне, громадянське, патріотичне, естетичне, трудове, екологічне виховання дитини;
- формування цілісного наукового образу світу;
- формування позитивного емоційно-ціннісного ставлення дитини до самої себе, родини, громади, школи й навчання;
- психолого-педагогічна адаптація дитини до шкільного життя;
- формування ключових і предметних компетентностей;

- формування культури міжособистісної взаємодії у різних формах і видах діяльності;
- формування здатності до самовираження, зміни власної поведінки відповідно до потреб стійкого розвитку (соціально-правової, екологічно доцільної і здоров'язбережувальної та безпечної) у різних життєвих ситуаціях.

Програму розроблено на певних принципах і підходах. Зокрема, на принципах гуманізації (який є системоутворювальним), прогностичності, розвитку, цілісності; на таких підходах, як особистісний, діяльнісний, компетентнісний, інтегративний, системний.

Програма закладає основи для побудови освітнього процесу як системи на засадах гуманної педагогіки, із особистісною орієнтацією навчання, а відповідно й інтегративним підходом до структурування його змісту, діяльнісним – до організації та компетентнісним – до визначення освітніх результатів.

Побудову освітнього процесу як системи уможливорює врахування у Програмі наступності й перспективності дошкільної та початкової освіти, а також взаємозв'язок між цілями та результатами навчання із відповідним визначенням його змісту.

Особистісній орієнтації навчання сприятиме врахування у Програмі вікових і психологічних особливостей учнів 6-10 років (зокрема цілісності сприймання світу й процесів пізнання, провідних стилів навчальної діяльності, соціальної активності), що простежується у доступності й відповідності їхнім інтересам та запитам змісті.

Інтегративний підхід у Програмі є дидактичним інструментом врахування вікових особливостей учнів 6-10 років і відкриває можливості для презентації змісту зі встановленням як внутрішньо- і міжпредметних зв'язків, так і інтегрованих предметів. Інтегративний підхід до побудови Програми простежується на міжпредметному рівні завдяки синхронізації термінологічного поля усіх навчальних програм та приведення мови програми до тієї, якою мають послуговуватись учителі та учні в кожному класі, підходів до структурування програм кожного предмета (побудовані концентрично). Це дозволило запобігти його дублюванню у різних предметах вивчення, неузгодженості термінологічного поля та створити умови для підвищення пізнавального інтересу учнів.

Побудова програми на діяльнісних засадах сприятиме підвищенню практичної спрямованості опанування змісту освіти. Водночас забезпечуватиме якісно новий рівень процесу виявлення результатів навчання завдяки конкретизації навчальних дій учнів, як складників ключових і предметних компетентностей. Зміна знаннєвих орієнтирів навчання на діяльнісні

простежуються й в орієнтовній тематиці досліджень, практичних робіт, навчальних проєктів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за Програмою.

Відповідно до чинного законодавства України зарахування дітей до закладів загальної середньої освіти, які працюватимуть за Програмою, здійснюється на безконкурсній основі. До 1 класу вступають діти, яким станом на 1 вересня виповнилось 6-7 років. До 2, 3, 4 класів (у разі переходу дитини з одного закладу загальної середньої освіти, де навчання було організовано за іншою освітньою програмою, до того закладу освіти, який реалізовує Програму) зараховують тих, хто завершив навчання у 1, 2, 3 класах відповідно за будь-якою чинною освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти.

Перелік освітніх компонентів та їх логічна послідовність.

Програму структуровано у два блоки. У першому блоці очікувані результати окреслено за циклами навчання відповідно до визначених Державним стандартом початкової освіти обов'язкових результатів кожної освітньої галузі. У другому блоці очікувані результати окреслено по класах відповідно до предметів вивчення. У цьому блоці, ґрунтуючись на засадах діяльнісного та особистісного підходів, структурування змісту здійснено за провідними стилями навчальної діяльності учнів:

логіко-математичним,

вербально-лінгвістичним,

моторно-рухливим,

натуралістичним,

музично-ритмічним.

Визначено шість предметів вивчення.

Освітні галузі «Природнича», «Громадянська та історична», «Соціальна і здоров'язбережувальна» реалізуються через інтегрований предмет **всесвіт**. Цей предмет забезпечує організацію навчальної діяльності учнів за таким провідним стилем, як натуралістичний. На предмет Всесвіт відводиться 3 години на тиждень.

Освітня галузь «Мовно-літературна» та вербально-лінгвістичний стиль діяльності з урахуванням вікових особливостей учнів реалізуються через предмети **українська мова** (мова навчання), **англійська мова** (мова вивчення). На предмет українська мова відводиться 7 годин на тиждень. Англійська мова - 2 години на тиждень.

Освітні галузі «Математична», «Технологічна» і «Мистецька» у 1-2 класах реалізуються через інтегрований предмет **математика**. Інтеграція зазначених освітніх галузей спрямована як формування математичної компетентності, так умінь застосовувати набутий математичний досвід під час «втілення творчого задуму в готовий виріб» та досліджувати математичні процеси і явища під час виготовлення виробів; експериментувати з ритмами, рухами, лініями, формами

під час створення певних образів. Освітня галузь «Математична» у 3-4 класах реалізується через предмет математика. Тож інтегрований предмет математика у 1-2 класах і предмет математика у 3-4 класах мають математичний і логічний складники. забезпечує організацію навчальної діяльності учнів за логіко-математичним стилем. На предмет математика відводиться 5 годин на тиждень.

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується предметом **фізична культура**. З метою оптимізації навчального навантаження учнів і виконання навчальної програми з фізичної культури 1 навчальна година на тиждень відводиться для проведення гімнастичних вправ на кожному уроці всіх передбачених навчальним планом предметів. Відповідно тривалість уроків усіх інших навчальних предметів збільшується на 2 хвилини, які використовують для проведення фізкультхвилинок, пальчикових, артикуляційних гімнастик, гімнастики для очей тощо. Для фіксації цієї години «Фізичної культури» у класному журналі відводиться окрема сторінка під назвою «Фізична культура: фізкультхвилинки». Із 2 навчальних годин уроків фізичної культури 1 година реалізовується як година фізичної культури, а 1 година відводиться на заняття з плавання.

Освітні галузі «Мистецька», «Технологічна» та «Інформатична» реалізуються через інтегрований предмет **арт-технології та інформатика (ІКТ)**, який забезпечує організацію навчальної діяльності учнів переважно за музично-ритмічним, вербально-лінгвістичним та моторно-рухливим стилями. Програму цього предмета структуровано за концентами:

«Музичне мистецтво»- 1 година на тиждень;

«Образотворче мистецтво»- 0,5 години на тиждень;

«Handmade-мистецтво»-0,5 години на тиждень.

Для *варіативного вибору* пропонуються концентр **«Хореографія – мистецтво танцю»**. Будь-які концентри можуть викладати як учителі-класоводи, так і вчителі, які є фахівцями з предметів мистецького циклу та інформатики.

Зважаючи на мету, принципи й підходи побудови у Програмі визначено вимоги до результатів навчання в 1-4 класах першого і другого циклів початкової освіти за кожним предметом вивчення. Зокрема, показники розвитку дитини, виражені в навчальних діях, і відповідний зміст розвитку здобувачів освіти засобами предмета вивчення. Визначені показники є складниками як предметних, так і ключових компетентностей, передбачених Законом України «Про освіту» та рекомендацією 2018/0008 (NLE) Європейського Парламенту ради (ЄС) від 17 січня 2018 р.

Реалізація варіативної складової навчального плану

Клас	Предмет	К-ть годин
1	Хореографія – мистецтво танцю	1

Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження подано у Навчальному плані із зазначенням загальнотижневого (табл. 1) .

Навчальний план зорієнтовано на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом МОН України від 20.02.2002 р. № 128, а саме: 1-4 класи діляться на 2 групи з наповнюваністю понад 27 учнів при вивченні української мови, англійської мови, інформатики та плавання.

Форми організації освітнього процесу.

Програма реалізується за рахунок дидактично доцільної комбінації традиційних та інноваційних (у тому числі авторських) форм, методів, прийомів організації освітнього процесу. Зокрема, толока; навчаюсь, навчаючи інших; заняття-квести; STEM-освіта; ТРІЗ, метод проектів, дослідницько-пошукові та інтерактивні методи (шість капелюхів, скрайбінг, сел-аудит, селфі-трек та ін.), створення ментальних карт, сторітелінг тощо.

Програму побудовано з урахуванням зміни позиції сучасного вчителя з носія й транслятора знань на тьютора та фасилітатора. Вчитель, володіючи різноманітним педагогічним репертуаром, обирає найбільш доцільні для конкретного учня форми, методи та прийоми навчання.

Їх вибір для реалізації Програм має здійснюватись з позиції створення освітнього простору учнів. Це передбачає формування цілісності знань на засадах міжпредметної інтеграції й урахування вікових та індивідуальних особливостей дитини, що впливають на перебіг і результативність її навчальної діяльності й забезпечення просування за індивідуальною освітньою траєкторією в різних площинах.

З метою виведення не тільки навчального, а й у нерозривній єдності з ним виховного процесу в школі на якісно новий рівень організації, що обумовлено реаліями життя суспільства у Програмах подано соціокультурну тематику створення освітніх ситуацій. Вона є стрижнем, навколо якого інтегрують навчальний і виховний процеси в єдиний освітній процес. Теми дібрані з урахуванням інтересів дитини 6-10 річного віку, зокрема:

Здрастуй, школо!,

Бережу життя і здоров'я,
Я і моя сім'я,
Мій край,
Моя країна – Україна,
Мандруємо світом,
Спорт,
У гості до казки,
Календарні дати місяця,
Пори року,
Рослини – діти Землі,
Тварини – діти Землі.
Здоров'я – це скарб,
У світі професій,
Мої права та обов'язки,
Зростаємо разом з книгою,
Космічна ера,
Земля – наш спільний дім,
Дружити треба вміти тощо.

Опис та інструменти системи внутрішньошкільного забезпечення якості освіти.

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» Програма містить власну систему оцінювання, яка є її невід'ємною частиною і має реалізовуватись закладами освіти, які обрали Програму для упровадження. Система оцінювання реалізується на основі Методичних рекомендації до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти (Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України №22.1/12-Г-957 від 20.11.2020).

Основними функціями оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти є: інформаційна, мотиваційна, формувальна, коригувальна, розвивальна, виховна – відносно здобувачів освіти; нормативна, діагностувальна, інформаційна, аналітична, коригувальна, прогностична – відносно тих, хто надає освітні послуги: вчителя, закладу загальної середньої освіти.

Об'єктами оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти є складники ключових і предметних компетентностей: розуміння сутності предметів і явищ навколишнього світу, взаємозв'язків і відношень між ними; вміння набувати та застосовувати знання та навички; досвід творчої діяльності; ціннісні ставлення.

Перевірку результатів навчання здобувачів початкової освіти здійснюють з урахуванням принципів психологічної комфортності й здоров'язбережувального характеру освітнього процесу. Оцінювання результатів навчання здобувача

освіти в **1-4 класах здійснюють вербально** у формі словесної характеристики результату й процесу навчальної діяльності, яка орієнтує його на визначення нових завдань щодо подальшого засвоєння програмового матеріалу. Воно має бути чітким, аргументованим і сприяти формуванню в учня умінь самооцінювання.

З метою відстеження якості надання освітніх послуг для здобувачів початкової освіти, корекції та прогнозування її розвитку в закладі загальної середньої освіти може запроваджуватись моніторинг результатів навчання учнів на шкільному рівні.

Програмою передбачено виявлення динаміки розвитку якісних показників результатів навчання дитини відносно неї самої. Це простежується у визначенні в кінці кожного структурного компоненту змісту програми в окремому предметі термінів і понять, які має доцільно застосовувати дитина (без їх визначення), системи вправ із програмованою помилкою, узагальненої презентації опанованого матеріалу як опису за пропонованою структурою тощо. Такий підхід створює умови для усунення психологічного тиску та сприятиме опануванню учнями способів самоконтролю, самооцінювання й самокорекції, формуванню їх рефлексивної позиції, мотивації на досягнення успіху в особистісному зростанні.

Структура навчального року

Відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» 2023-2024 навчальний рік розпочинається 1 вересня святом – День знань – і закінчується не пізніше 1 липня. Тривалість канікул протягом навчального року не може бути меншою 30 календарних днів без врахування днів, коли учні припиняли навчання з незалежних від них причин (карантин, температурний режим тощо).

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули.

За рекомендацією Департаменту освіти і науки навчальні заняття організовуються:

I семестр: 01.09.2023 - 22.12.2023 р.

II семестр: 08.01.2024 – 31.05.2024 р.

Осінні канікули з 23.10.2023 - 29.10.2023 р.

Зимові канікули з 25.12.2023 – 07.01.2024 р.

Весняні канікули з 25.03.2024 – 31.03.2024 р.

Проведення навчальних екскурсій планується під час освітнього процесу.

Режим роботи

Режим роботи визначено на основі нормативно-правових актів.

1 клас

08.30-09.05	1 урок
09.05-09.30	перерва
09.30-10.05	2 урок
10.05-10.30	перерва
10.30-11.05	3 урок
11.05-11.30	перерва
11.30-12.05	4 урок
12.05-12.30	перерва
12.30-13.05	5 урок

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Таким чином, Освітня програма школи I-III ступенів № 309 забезпечує широкий спектр можливостей для ефективного особистісного розвитку кожного учня, сприяє створенню атмосфери творчості та емоційного комфорту.

Головною метою навчального закладу є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Додаток 1

Робочий навчальний план

для 1-А класу школи І-ІІІ ступенів № 309 Дарницького району м. Києва
з українською мовою навчання на 2023-2024 н. р.

за освітньою програмою початкової освіти під керівництвом А. Д. Цимбалару для 1-4 класів, апробовано й експериментально перевірено в межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (наказ МОН України №834 від 15.07.2016)

Навчальні предмети		1-А
Українська мова (мова навчання)		7
Англійська мова (мова вивчення)		2
Математика		5
Всесвіт	галузі: Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	3
Арт-технології та ІКТ: handmade-мистецтво		0,5
Арт-технології та ІКТ: образотворче мистецтво		0,5
Арт-технології та ІКТ: музичне мистецтво		1
Фізична культура		2
Фізична культура.Плавання		1
Усього		19+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять Хореографія – мистецтво танцю		1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23

Директор

Ольга ТИМОШЕНКО